

Дневник

(стенографски)

на

XIX^{-то} обикновено Народно събрание

Трета редовна сесия

20. заседание, понеделник, 4 декември 1922 г.

(Открито от подпредседателя Г. Марков, в 4 ч. 40 м. след пладне).

Председателстваващ Г. Марков: (Звъни) Моля г. секретаря да прочете по списъка присъстващите г. г. народни представители.

Секретар Н. Ковачев (з): (Прочита списъка. От заседанието съпътствували следните народни представители: Ариф Агушев, Димитър Анастасов, Стефан Балкърджиев, Димитър Благоев, Юсуф Бергански, Стефан С. Бобчев, Александър Ботев, Тодор Булев, Атанас Буров, Григор Василиев, Асен Валцаров, Владо Власковски, Никола Габровски, Иван Ганев, Вълко Гарвански, Иван Гешов, Никола Гешов, Мехмедали Исмаилов Гюзелев, Бени Гърбов, Георги Дамянов, Георги Данаилов, Никола Дейков, д-р Петър Джидров, Георги Димитров, Логия Дончев, Славчо Дреновски, Антон Иванов, Христо Кабакчиев, Васил Коларов, Петър Корakov, Стоян Костурков, Радослав Крайчев, Ангел Кундалев, Андрей Ляпчев, Михаил Маджаров, Рашко Маджаров, д-р Никола Максимов, Александър Малинов, Владимир Марков, Бино Марковски, д-р Кънчо Миланов, Неделчо Михалев, Александър Мицев, Владимир Молтов, Никола Мушанов, Димитър Масларов, Нико Начев, Лачо Неделков, Димитър Нейков, Михаил Неков, Стефан Обрейков, Атанас х. Попов, Станко Панайотов, Иван Пандов, Никола Пенев, Христо Пенчев, Тодор Петров, Пани Радев, Стоян Радев, Мустафа Ризабеев, Митко Семов, Коста Сидеров, Иван Симеонов, Алексн Сираков, Митко Соколов, Ципилин Сокуров, Митко Станев, Теодор Теодоров, Стефан Тодоров, Христо Тодоров, Янаки Тодоров, Желю Тончев, Георги Точев, д-р Юсиф Фаденхехт, Петър Филев, Методи Хранов, Димитър Христов, Стойчо Христов, Тодор Цеков, Коста Ципоранов, Кънчо Чамев, Александър Чапрашиков, Крум Чапрашиков, Георги Юрданов, Желю Юрданов, Юрдан Юрданов, Димитър Ябланицки и Ангел Янев)

Председателстваващ Г. Марков: (Звъни) От 216 народни представители присъствуват 106. Има законното число депутати.

Обявявам заседанието за открито.

Г. г. народни представители! Тази сутрин в 2 ч. преди пладне се появила д-р Димитър Вачев, бивш председател на X, XVI и XVII-то обикновени Народни събрания и бивш министър. Аз ви поканвам да станем прави и по-

четем паметта на починалия. (Всячки народни представители стават на крака и казват „Бог да го прости!“)

Съобщавам, че бюрото на Камарата е разрешило отпущ на следните г. г. народни представители:

На г. д-р Петър Джидров — 3 дни;

На г. Иван Симеонов — 2 дни;

На г. Асен Валцаров — 1 ден;

На г. Митко Семов — 5 дни;

На г. Алексн Сираков — 6 дни;

Народния представител г. Жико Лишков моли да му се разреши 15-дневен отпущ по болест. Прилага и медицинско удостоверение. Понеже досега се е ползвал със 14 дни отпущ, ще питам народното представителство, които съгласни да му се разреши исканият отпущ, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието разрешава.

Съобщавам на г. г. народните представители, че е постъпил законопроект за освобождаване от отговорност отчетниците при Ямболското градско общинско управление и при училищното настоятелство, чиито отчетни книжа за времето 1 януарий 1911 г. до 1 октомври 1917 г. събили изгорени от пожара, избухнал на 12 октомври 1917 г.

Ще минем на дневния ред.

Преди това има думата г. министъра на вътрешните работи и народното здраве.

Министър д-р Р. Даскалов: Г. г. народни представители! Старите политически партии,

От центъра: Хайде-де!

А. Урумов (о): Те Ви съ камо кошмар.

Ю. Вълков (з): Чакайте бе! Още не ви е доближил и вне бегале.

Н. Георгиев (з): Още от сега Урумов взе да пее: „Бой, бой, искаме ний.“

Министър д-р Р. Даскалов: . . . които българския народ развенча от положението им на управници, не могат да простят на този народ за мерките, които взема срещу тях. Вам е известно, че дневното правителство, което изхожда от редовете на Земледелския съюз, взема редица

мерки за заздравяването на външното и вътрешното положение на страната; то взема и мерки, за да може да обложи капиталите на старите политически партии, придобити по един начин на бързо обогатяване; то взема мерки да отнеме земите, големите землевладения, натрупани също по един не твърде препоръчителен начин; то взема мерки срещу тях като постави адвокатите, които управляваха България, да не могат същевременно да адвокатствуват, когато са в Камарата, и т. н. Всячки мерки, които взема земеделското правителство, Земледелиският съюз в унисон с българския народ срещу тях ги озлобиха до лъжливо умопомрачение. Но една от мерките на правителството ги накара да отидат още по-нататък. Вам е известно, че българския народ искаше, казвам, не само да бъде посегнато върху капиталите им, върху земите им, върху адвокатската им професия, с която се мъчеха да държат българския народ в едно подчинено и експлоататорско положение, но българския народ пожела да бъдат тежени под отговорност за престъпленията, които извършиха към него. И вместо да се надеват на властта, те осмъгнаха един ден при положението, че се посегна върху капиталите им, че се посегна върху земите им, че се посегна върху адвокатската им професия и че се поставят от българския народ на скамейката на подсъдимите да отговарят за престъпленията, които са извършили.

Ей за тия деяния на народа и на неговото правителство те не могат да му простят. И затова започнаха да действуват, за да осуетят на всека цена тия мероприятия на правителството, диктувани от еднодушното на българския народ.

Мерките, които вземаха партиите, за да могат да осуетят тия желатия на народа ни, беха мерки и легални, и нелегални. Те се опитаха да могат да добият доверието на народа, като отново го измамат и привлекат към себе си, но не успяха, макар че организираха една преса тук в София, и в цялата страна, макар че пусяха грамадно количество пари, макар че действаха с подсуши, макар че действаха с всички простени и непростени средства; но те не можаха да получат по измамнически начин доверието на народа. Те видяха че с легални средства не ще може да постигнат своите цели. Тогава те прибегнаха до друг един род действия, за да могат да се отърват от сдбата, която ги очаква; те преминаха към нелегалната, към непочтената борба. Те започнаха преди всичко да действуват чрез чужденци, за да могат да отклонят народното желание от себе си. Известни ви са всичките им постъпки, които правеха пред тия чужденци и които правят и днес. По-нататък те преминаха да се помъчат да привлекат към своята страна известни чужденци у нас, за да действуват срещу българския народ. Така беше случаят, когато прибегнаха към съдействието на врангелистите.

От центъра: Хайде-де!

Министър д-р Р. Даскалов: Г. г. народни представители! Вие тук в този Парламент знаете — и навред в страната се знае вече — че нашите стари партии прибегнаха до безантите руси, които беха тук, в страната ги помъчиха се да ги организират и вземат на своя страна, за да постигнат целта си; да премахнат правителството и да отклонят от себе си онова, което ги очаква.

Н. Савчев (р): Това не е доказано.

Ц. Бршлянов (о): Къде ви са доказателствата?

П. Каратодоров (р): Как не Ви омръзнаха тези врангелисти!

Ю. Урумов (з): Ще ви дадем доказателствата.

Министър д-р Р. Даскалов: Доказателствата са толкова очебийни, са толкова ясни за целия български народ — и за вас са много ясни — но вие винаги сте се мъчили да ги прикриете, понеже обичате да действувате иззадъна. И когато биде разкрит планът им, че искат да действуват с врангелистите, и когато той беше осуетен, а правителството не вземе спремо тях онези мерки, които то може-би беше длъжно да вземе в интересите на страната и нейното спокойствие, те, вместо да се откажат от този свой замисъл, смелнаха, че правителството не действува спремо тях от слабост или от некаждърност, или от недоволство, или от малодушие, и не се отказаха от

своите действия, а продължаваха да действуват. Те се помъчиха да организират запасни офицери, да организират една лига на некакви офицери със същите цели и побуждения; те дори разпространиха позиви в редовете на армията, за да могат именно да постигнат тия свои цели; те прибегнаха същевременно и до съдействието на македонските организации, към съдействието на македонските организации, които са избегали било преди войните, било във войните, било след войните в нашата страна. Затова, казвам, защото те имаха нужда от оръдия, за да постигнат своите цели.

Когато за правителството и за народа това ставаше ясно, за тия техни действия се вземаха мерки. И вие си спомнете, че една от мерките беше именно онова, което стана в Търново на 17 септември. Но блокарите, вместо да разберат, че из този път, из който те тласкаат страната, не ще могат да постигнат своите цели, а ще докарат вътрешни затруднения в страната и ще влошат нейното външно положение, те продължават да действуват и днес в това направление. Те не държат и не държаха сметка шито един ден, в продължение на две и толкова години за интересите на страната — за тех интересите на страната не съществуват пред техните собствени интереси. И те не пропуснаха нито един момент да затрудняват и вътрешното, и външно положение на страната, те не оставиха народа и правителството да могат спокойно да се предадат на делото на творчеството. Особно след момента, когато беха уязвени, след като плановете им беха разкрити в Търново, те се опитаха да действуват другде с още по-крупни мерки, с още по-големи средства в нелегалната борба; ние виждаме, че те под булото на некакво македонско движение, под булото на некакво автономистично движение предизвикаха именно движението в Неврокоп. Движението там, според техните показания, е преко последствие от онова, което претърпя блока в Търново — те не го крият това.

Н. Пждарев (д): Отде се доказва това?

П. Каратодоров (р): Вие министър-председател ли сте? Установете факта и не поворете такива работи!

Председателстващ Г. Марков: (Звъни)

Министър д-р Р. Даскалов: Нещо повече, г. г. народни представители. Тези хора не са се отказали от своя път и вие ще се убедите и страната ни ще се убеди в това, че онова, което стана в Неврокоп, днес то става и в Кюстендил.

Н. Пждарев (д): И чие дело е това, г. министре?

Министър С. Омарчевски: Мъжчи! Ваше дело е, предалите! Чие дело е, питаш ти! Ще ви кажем чие дело е.

От земеделците: (Към центъра) Ваше, ваше дело!

Министър д-р Р. Даскалов: Блокът е твърсил винаги да прикрие своите дела, да ги облече дори в една форма, която би могла да примамва наивниците на онова движение, което нарекоха автономистическо — днес се вижда, че то не е никакво автономистическо движение, а че е движение на черния блок, че лъвската мантия, която беха наметнали на това движение, падна и се вижда мантията на престъпниците.

П. Каратодоров (р): Хайде-де-е!

Министър д-р Р. Даскалов: Неврокопските събития отвориха очите на правителството, че тия хора чрез нещастните македонци се мъчат да основат себе си от опасността, която ги грози, от онова, което българския народ им гласи — да ги постави на скамейката на подсъдимите и осъди. Но там те не успяха; правителството взема мерки и въдвори ред в този край — те не успяха да реализират там този свой план. Онова, което говореха още през летото на своите конгреси, за което загатваше Буров, че те започват да действуват от Търново, отиват в Пловдив и от там правителството свалено, естествено не с легални средства, защото с легални средства едно правителство се свалва чрез избори — именно този беше техният план — понеже в Търново му се просече пътя и те не можаха да отидат в Пловдив, то дружите им нареждания започнаха да се изпълняват. Опитаха се в Неврокоп — не можаха да успеят. Но понеже и правителството

— да признава — не взема онези мерки, за да накаже и вразуми тези хора със силата на законите и със силата на закона за самосъхранението на отечеството, на нацията, те продължиха своя план от Неврокоп за Кюстендил и от Кюстендил за София.

П. Каратодоров (р): Хайде-де-е!

Министър д-р Р. Даскалов: Да. — Там не успеха. Днес те сж нахлули в Кюстендил. Какви автономисти могат да бждат те, за всекиго е ясно. Автономия на Кюстендил ли искат, на онзи край, който, на всички ви е известно, 45 години се намира в пределите на страната?

К. Пастухов (с): Разправете ни за случката.

Министър д-р Р. Даскалов: Вие знаете, защото сте ортади с тях и вие сте я гласили. (Пререкания между земеделците и социалдемократите) Нам ни бежа известни, г. г. народни представители, всички тези попкльзовенци. Аз имах случай да загатвам на един път за тях. Още когато говорих за Врангела, казах, че в нашата страна има Кайновци и че ние следим тези Кайновци, но не искахме да излезем вън от рамките на законите, за да се справим с тях. Преди няколко дни аз пак повторих това, че те се гласят с нелегални средства да действуват срещу законно установената власт в страната, поставена от българския народ. Аз казах, че ги следим, че сме в петите им и не ще ги оставим да извършат делото на Калитинца и на Кайна в нашата страна. Аз ги предупредих не един път; следователно днес българското правителство има пълното право да действува със силата на законите и със силата на закона за самосъхранение на нацията.

От земеделците: Верно! (Бурни ржкоплескания)

Министър д-р Р. Даскалов: И от днес нататък те ще срещнат вече безпощадната организирана сила на българската държава.

От земеделците: Браво! (Бурни ржкоплескания)

Министър д-р Р. Даскалов: И дотогава, докато държавата не се справи с тях, нема да спре войната, която те ѝ обявиха. (Бурни ржкоплескания от земеделците. Възражения от центъра)

К. Пастухов (с): Разправете ни какво се е случило.

Ю. Вжков (з): Вие знаете по-добре от нас какво става там.

М. Донсузов (с): Нищо не знаем.

Ю. Вжков (з): Знаете го. Питайте Пждарева да ви каже, ако го не знаете.

К. Пастухов (с): Обяснете ни какво е станало в Кюстендил и ни кажете мерките, които сметате да вземете. (Пререкания)

Председателстващ Г. Марков: (Силно звъни) Моля, г-да, пазете тишина!

Министър д-р Р. Даскалов: Нещо повече, г. г. народни представители. Дори една политическа партия, която никој не може да смета, че симпатизира на правителството, че има нещо общо с правителството, и тя беше дошла до убеждението, че блога се гласи с нелегални средства да действува срещу държавата; тази политическа партия, която също така беше дошла до това убеждение, е Комунистическата партия. Тя предупреди чрез своя вестник — не по клошетата, а чрез своя вестник — и ви показа ясно, . . .

Министър С. Омарчевски: И не един път.

Министър д-р Р. Даскалов: . . . че вие се гласите с нелегални средства да осуетите волята на българския народ и дори се мъчехте да свършите това преди 19 ноември, за да не се чуе казва с волята на българския народ, за да не се чуе референдума; но вие не успехте, защото правителството взема мерки и вие се видехте навред вътрешни и в невъзможност да извършите това нещо.

Ето защо не можахте да направите вашето движение по-всеобщо и не ще го направите. Но тук-там, какъвто е случаят в Неврокоп и Кюстендил, вие постигнахте това; вие постигнахте един успех, вие се укичихте с венца на предателя, . . .

Некой от земеделците: Черни предатели.

Министър д-р Р. Даскалов: . . . с венца на престъпници спремо отечеството. В един момент, когато България отстоява своите интереси, когато тя се бори за онеправданото българско племе, когато в Лозана министър-председателя на България води тази борба и имаме сведения за успехите, които постига българската външна политика, нейните врагове вътре, старите попромаджийски партии, искат да забият нож в гърдите на страната, на отечеството, на народа ни.

От земеделците: Позор!

Министър д-р Р. Даскалов: Тази нощ в Кюстендил те сж нападнали властта — нападнали сж войската, нападнали сж българската администрация, нападнали сж и мирни граждани и сж извършили една вартоломеевска нощ над българския народ в един град, който отстои само на няколко стотин километра от сърцето на България — нейната столица.

Н. Пждарев (д): и **М. Донсузов (с):** Кои сж направили това, г. министре?

Министър д-р Р. Даскалов: Блокларите.

От левицата и центъра: Докажете го.

Министър А. Оббов: Ще им донесат главите да ги видите.

Министър д-р Р. Даскалов: Такива сведения ние имахме отдавна. Имахме сведения, че те ще се опитат да вземат властта в Кюстендил и на други места да обявят малки царства, да направят държава в държавата и да се помъчат да спасят затворените в V. участък или да ги поставят начело на своето предателско движение. Ние знаехме всичко това, ние вземахме своите мерки; но ние никога не можехме да допуснем, че ще отидат в самия град Кюстендил, край границата на България, и там да искат да изложат на опасност вътрешното и външното положение на страната. Днес града Кюстендил е в ръцете на блокларите.

От левицата и центъра: Хаде-де! (Смех)

От земеделците: Смейте се! Защо се смеете?

Ю. Вжков (з): Хем не знаете, хем казвате, че не е верно! Изглежда, че вие знаете повече.

Министър д-р Р. Даскалов: Техните орждия, македонствуващите, сж с тях. Какви могат да бждат мотивите на онези, които взеха гр. Кюстендил? Може ли некой да отговори? Ясно е, че технига мотиви не могат да бждат друпи, освен да напакостват на българската държавна власт, да напакостват на българския народ, да не го оставят мирен и спокоен, да не види бел ден и бел час, да стапат орждия на чужди внушения, особено в един момент, когато българската външна политика се затвърдява, когато тя би могла да даде известни выгоди на страната ни. Техната цел е да катурнат правителството, да въведат диктатурата на една шепа капиталисти, на една шепа самозабравили се предатели, за да могат с огъни и меч да се наложат на страната и на народа ни. Това е целта на престъплението, което се извърши в Кюстендил.

Н. Савчев (р): Това го казвате само вие.

Министър д-р Р. Даскалов: Нищо друго не може да обясни това движение. Каквито други мотиви да искате да му дадете, те не ще бждат верни. Верни сж само тези, че блока, в своите намерения да смути вътрешния ред на страната, да смути спокойствието на народа, да попречи на правителството да успее в своята вътрешна и външна политика, да попречи на правителството да постигне желанието на народа за сдънение външниците, приобщава такава действия.

Я. Сакжзов (с): Вие му давате, . . .

И. Стойнов (з): Ние сме отговорните, г. Сакжзов, а Вие сте сеирджиите.

Министър д-р Р. Даскалов: Заели сж, казвам, тая нощ и тая заран гр. Кюстендил и образуваха едно ново царство.

Я. Сакжзов (с): Кой сж те?

Министър д-р Р. Даскалов: Блокарите.

Я. Сакжзов (с): Ама как „блокарите“?

Министър д-р Р. Даскалов: Черния блок, заедно с македонствувалците, а може би, заедно с вас. (Омех левицата). Да, заедно с вас широките социалисти, . . .

Я. Сакжзов (с): (Вжзразява нещо)

Министър д-р Р. Даскалов: . . . защото вие проповедвахте, чрез вашия в. „Епоха“, нелегалната борба. (Вжзразявания от левицата) Пригор Чешмеджиев пише за новия нелегалния организацион.

Я. Сакжзов (с): Вие не знаете какво говорите.

Н. Кйосев (з): Блокарско орждаие.

Я. Сакжзов (с): Вие имате езика на един човек, който не знае какво говори.

Н. Кйосев (з): Хайде де!

Ю. Урумов (з): Мълчи там, бе!

Председателствуващ Г. Марков: (Звжни)

Министър д-р Р. Даскалов: Ние излагаме пред целия български народ да види ясно какви сж намеренията на черния блок: лъжева пред целия народ техното предателско дело. Картиите ви сж открити; въпросът е ясен. Борбата между правителството и блока е борба на народа срещу неговите предатели, срещу неговите подпличници, срещу неговите унищожители, срещу онези, които докараха злопастията му. В тази борба именно те хвърлиха ржканицата: ние я поемаме и ще изгесем борбата до край. България ще излезе от тази борба здрава и читява. На предизвикателството в Кюстендил ние ще отговорим с мерките на закона. (Ржкопиескание от земеделците)

Я. Сакжзов (с): Чухме.

Ю. Урумов (з): Мълчи там бе!

Н. Кйосев (з): Тук се говори за блока, какво се възмушаваш? Ти не си блоккар, защо се обаждаш?

Я. Сакжзов (с): (Вжзразява)

Председателствуващ Г. Марков: (Звжни) Моля, тишина! г-да. Седнете си на местата.

Н. Кйосев (з): (Към Я. Сакжзов) Джрта баба без жбти! Изкуфелец! Социалист! Запитник на блоккарите, на убийците!

Я. Сакжзов (с): Ами ти какжв си бе? (Към министър д-р Р. Даскалов) Кой взема Кюстендилъ?

От земеделците: Блоккарите!

Министър А. Оббов: Хората на Христот Славейков.

М. Донсузов (с): Не Ви е срам!

Н. Кйосев (з): Убийци, не ви е срам!

Я. Сакжзов (с): Хайде де! (Глъчка)

Председателствуващ Г. Марков: (Силно звжни) Моля, нажете тишина, г-да! Седнете си по местата! Моля квестора г. Драганов да застави ония господа да си седнат!

Министър д-р Р. Даскалов: Ние ще дадем удовлетворение на закона и на народа; ние ще дадем удовлетворение на онези, които се бориха срещу онези нелегална част, която нападна Кюстендил; ние ще дадем удовлетворение на администрацията и на войската, които се бориха храбро и самоотвержено да защитят авторитета на властта и на българската джржава; ние ще дадем удовлетворение и на ония, които пострадаха там; ние ще накажем сжс силата на законите и сжс силата на един нов закон, закон, който е вешен — той е закона за самосжхранението на джржавата — и нас никой не ще може да ни обвини за мерките, които ще вземем срещу онези, които вдигнаха ржкание срещу джржавата, за да я ударят тжй силно, и тжй жестоко, и тжй несправедливо в един момент сждбоносен, сждбоносен преди всичко за Балканския полуостров, сждбоносен, исторически, защото се развиха военни сжбития около нас, защото се сжбярят царства, защото се въздигат царства с голема мощ, с големи пели. И в този именно момент, когато българската джржава се мъчи да се заздрави, за да устои на тези борби, тези хора прибегнаха, казвам, към тази мерка.

Верно е, че Нййския договор носи една вина, голема вина, жестока вина спремо народа ни; той му отне за конните средства за отбрана, за защита авторитета на законите.

Ю. Вжлков (з): Духа на народа не е умрел.

Министър д-р Р. Даскалов: Той опне вжоржжената сила на страната и войниците, които действуваха в Кюстендил, бежа нови, не бежи дори подготвени в това искусство. Нййския договор носи голема вина, задето войската не може да се справи с шалествениците в Кюстендил, с онези, които заедно с блоккарите отвжтре и вжн, изжрпиха предателския акт. Но българският народ е буден, ако той нема вжоржжена сила, ако нема войска, той има дух, има желание да се защити, има желание да живее и вие не ще го убиеете. (Ржкопиескание от земеделците) Вие ще убиее само себе си, вие ще счупите само вашите собствени глави.

Я. Сакжзов (с): Хайде-е-е!

Министър д-р Р. Даскалов: Изпратена е войска, взети сж всички медии още тая вечер гвалта да бъде отчистен от предателите. Но това трябва вече да отвори очите не само на правителството, не само на народно представителство, но на целия български народ, да се възмути той от джното на дуната си от нелегалните средства, които блокът употребява в борбата си за своя защита, и да вдигне на крак целата нация, за да унищожи еднаж завинаги ония, които почерниха народа ни и които и днес нежят да по хвърлят на фронта на междусобната война. (Ржкопиескание от земеделците)

Спокойствието тук, в страната, ще бъде запазено, пела не ще бъде нарушен. Единичния случай в Неврокоп беше премахнат, в Кюстендил ще ни постигне сжщата участ. Народа не ще забрави деланията на блока, той ще вземе поука от тех и ще се пази от тех, както се пази от чуждите шалественици, от вжнните врагове на отечеството ни, той ще ги вжржжне не само днешния, но и утрешния ден, и те ще запишат своето име в историята наред с името на Кайна и на Катилина.

От земеделците: Позор! (Ржкопиескание).

Н. Пждарев (д): Искам думата.

Председателствуващ Г. Марков: Какво има, г. Пждарев?

Н. Пждарев (д): Искам думата.

Ю. Вжлков (з): Дайте думата на г. Пждарева да чуем какво ще каже.

Председателствуващ Г. Марков: Има думата паролния представител г. Недельчо Георгиев.

Н. Георгиев (з): Ако г. Пждарев има думата, нека се изкаже.

Председателствуващ Г. Марков: Г. Пждарев иска да говори, обаче г. министъра на вътрешните работи преди днешния ред даде известни осветления за станалото в

Кюстендил и мисля, че нема за какво да му се дава думата.

Н. Пждарев (д): Моля Ви се, дайте ми думата.

Председателстващ Г. Марков: Нема да Ви дам думата. По съобщението на г. министра на вътрешните работи нема да Ви я дам. Ако е по друг въпрос, може.

Н. Пждарев (д): Искам думата по декларацията на г. министра.

Председателстващ Г. Марков: Не се прави декларация, а правителството съобщава един печален факт.

Н. Пждарев (д): Г. министъра се отправи към нас.

Председателстващ Г. Марков: Седнете си, г. Пждарев!

Какво искате да кажете, г. Неделчо Георгиев?

Н. Георгиев (з): Г. г. народни представители! Вие знаете, че след тая катастрофална война на България се наложи един непоносим мир с Нийския договор, особено с нейното обезоръжаване. Въпреки протестите на България, на българското правителство, че при туй положение е невъзможно не да се потвим за война въвн, но за да запазим вътрешния си ред, ние не бехме чути. Но и тези, които станаха причина да дойдем до туй положение, не престанаха да действуват. Аз говорих и друг път на правителството, когато се сключи Нийския договор, когато нещастията, които дойдоха, обезоръжиха официалната българска власт, да се справи с туй положение, да даде право на българския народ, който иска да живее мирно и спокойно със своите близки и далечни държави, да се саморазправи със всичкото туй положение. Българският народ искаше в Търново да се ликвидира еднаж завинаги с туй положение — правителството не позволи тая работа. Българският народ, от средата на когото излиза правителството, поиска след избухването на предателство — щото той беше убеден, че там нема сърби и гърци, които идат да нападнат България, а има български предатели — да се справи с туй положение — правителството не позволи.

Подпредседател: **Г. МАРКОВ.**

Секретар: **Н. КОВАЧЕВ.**

Председателстващ Г. Марков: Сжкратете, г. Неделчо Георгиев.

Н. Георгиев (з): Днес, когато става ачич тая работа и за слепите, даже от Карлукото да изкарате кой, и той ще ви каже, че това е предателско дело нито на сърби, нито на гърци, нито на турци, а на българи, аз питам правителството, ако му е недостатъчна официалната власт да се справи с туй положение, нема ли да апелира и да даде възможност на народа да се справи с туй положение? (Ръкоплескане от земеделците)

И аз моля почитаемото правителство, заедно с г. г. народните представители, да се съгласят да вдигнат днешното заседание за в среда и ако правителството апелира към народа, аз ви гарантирам, че ние ще имаме най-късно в среда вечерта справяне на българския народ с положението.

От земеделците: Верно! (Ръкоплескане)

Председателстващ Г. Марков: Има предложение от г. Неделчо Георгиев да се вдигне заседанието.

Н. Пждарев (д): Г. председателю! Ако в Народното събрание стават такива актове, като се съобщават такива факти, аз се чудя защо Вие не давате думата.

Председателстващ Г. Марков: Ние немаме декларация на правителството. Г. Пждарев! Позволете ми да Ви кажа, че нема да дам думата на никого, затуй защото г. министъра на вътрешните работи съобща само един факт.

Който приемят предложението на г. Неделчо Георгиев, да вдигнем заседанието за в среда, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

За среда остава същия днешен ред, като се прибави на първо четене на първо място законопроекта за даване право на тричленните комисии сами да си гласуват бюджетите. Който приемят този днешен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

(Вдигнато в 5 ч. 30 м. след пладне)

Началник на Стенографското отделение: **Т. ГЖЛЖБОВ.**